

MOŽJE, DRAGOCENI ROMARJI UPANJA, SODELUJEMO V JUBILEJNEM LETU

Možje povabim vas, da se v januarju pogovorimo o jubilejnem letu. V kaj nas vabi in kako lahko sodelujemo pri tem? Povabim vas, da si počasi in morda vsaj dvakrat preberemo priloženo besedilo škofa Maksimiljana celjskega, si kaj podčrtamo in si nato odgovorimo na dve vprašanji:

- 1) Kaj to leto pomeni meni?
- 2) Kako in na katerem področju želim sodelovati in tudi sam rasti skupaj z občestvom?

Sveto leto kot dar upanja in praznovanja novega življenja

Z odprtjem svetih vrat Vatikanske bazilike sv. Petra **24. decembra 2024** se bo v Katoliški Cerkvi uradno začelo praznovanje jubilejnega svetega leta 2025, ki se bo zaključilo z zaprtjem vrat **28. decembra 2025**. Priprava na to praznovanje se je začela že decembra leta 2021 in je bila zaupana Papeškemu svetu za pospeševanje nove evangelizacije, kar nakazuje velik pomen tega praznovanja in njegov namen v teh prelomnih časih

»Čas, ki ga živimo, ni samo doba sprememb, ampak je resnična sprememba dobe,« je dejal papež Frančišek 21. decembra 2019 vatikanski kuriji. »Začeti moramo procese, ne pa toliko zasedati prostorov. Bog se razodeva v času in je navzoč v procesih zgodovine. Zaradi tega imajo prednost dejanja, ki porajajo nove dinamike. To pa zahteva potrpežljivost in čakanje, hkrati pa nas spodbuja k branju znamenj časov z očmi vere.«

Sad te Frančiškove vizije je bil sklic škofovske sinode o sinodalnosti oktobra 2021, kjer je vso Cerkev povabil, da razmisli o temeljnih vidikih svojega obstoja ter se zave, da je živo občestvo bratov in sester, ki so skupaj na poti in so vsi deležni krstnega dostojanstva, usposabljaljočega jih za misijonsko poslanstvo oznanjevanja evangelija vsem ljudem. Jubilejno leto bo tako nadaljevanje tega sinodalnega procesa, ko si Cerkev prizadeva za spremembo pastoralne miselnosti, ki naj bo občestvena, in za pristnejše pričevanje ter velikodušno služenje ljubezni do bližnjega, da bo lahko še bolj nosilka upanja.

Jubilej je v življenju Cerkve vedno predstavljal dogodek **velike duhovne, cerkvene in družbene pomembnosti**. Prvo obhajanje jubilejnega leta sega v leto 1300, ko je papež Bonifacij VIII. pozval vernike, da poromajo v Rim in si izprosijo milosti odpuščanja. V resnici je že papež Honorij III. na prošnjo svetega Frančiška podelil dar odpustka vsem, ki bodo v prvih dneh avgusta poromali k cerkvi Porcjunkula. Sveta leta so se najprej odvijala vsakih sto let. Klement VI. je leta 1350 odločil, da bodo potekala vsakih 50 let, Pavel II. pa je z bulo iz leta 1470 določil, da se jubilej praznuje vsakih 25 let. Za nas najodmevnejše je bilo gotovo sveto leto 2000, ki ga je razglasil papež Janez Pavel II. in je doživelo svoj vrhunec s praznovanjem dvomilijonske množice mladih z vsega sveta na poljanah Tor Vergate pri Rimu.

PRAZNOVANJE JUBILEJNEGA LETA V SVETEM PISMU

Beseda »jubilej« izhaja iz hebrejske besede *jobel*, ki pomeni »ovnov rog«, saj so prav ta rog uporabljali kot trobento, katere zvok je vsem naznanjal začetek jubilejnega leta. Grški prevod Svetega pisma Septuaginta je besedo *jobel* prevedel z izrazom *áphesis*, kar pomeni »oprostitev«, »osvoboditev« ali »odpuščanje«. To besedo je uporabil tudi Jezus, ko je v nazareški shodnici oznanil leto milosti (Lk 4,18-19).

Po grenki izkušnji babilonskega izgnanstva, v katerem je bilo Božje ljudstvo oropano svoje zemlje, templja in svoje suverenosti, so preroki prevzeli službo glasnikov, ki so ljudstvo vedno znova pozivali in jih spominjali, da so zemlja in vse dobrine, ki jih posedujejo, vključno z njihovim življenjem, darovi Boga,

nad katerimi mora Bog ohraniti svojo suverenost. Z razglasitvijo svetega oziroma jubilejnega leta so predali vse ponovno v njegovo oblast, zato je lahko nad vsem ljudstvom zavlada osvoboditev in tolažba.

Določbe o svetem letu so podrobno zapisane v Tretji Mojzesovi knjigi (3 Mz 25,8-17.23-55). Določeno je bilo, da vsakih petdeset let, to je ob izteku sedmih sobotnih let, zemlje niso obdelovali in da je lahko vsakdo spet prišel do svoje posesti. Dolžniki in tisti, ki so bili nesposobni plačila, ter izraelski sužnji so bili osvobojeni. »Posvetite petdeseto leto in razglasite po deželi osvoboditev vsem njenim prebivalcem! To naj vam bo jubilej in vsakdo naj se vrne k svoji lastnini, vsak k svoji rodbini« (3 Mz 25,10). Določbe Mojzesove postave je privzel prerok Izaija: »Duh Gospoda Boga je nad menoj, ker me je Gospod mazilil, Poslal me je, da oznanim blagovest ubogim, da povežem strte v srcu, da okličem jetnikom prostost, zapornikom osvoboditev, da oznamim leto Gospodove milosti« (Iz 61,1-2),

Roland de Vaux v svojem monumentalnem delu *Stari Izrael. Življenje in družbena ureditev* (Družina 2022) sicer opozarja na nekatere težave pri praktični aplikaciji teh določb. Sveto leto, ki se ga imenovali tudi sobotno, je predvidevalo počitek zemlje, ko je zemlja ostala neobdelana, in osvoboditev sužnjev. Bog v tem času zagotavlja svoj poseben blagoslov. Vendar si je bilo v razviti družbi nemogoče zamišljati splošno povrnitev zemljišč in nepremičnin prvotnim lastnikom ali njihovim dedičem. Dejansko nimamo dokaza, da so jubilejna leta sploh kdaj izvrševali dobesedno. Sveto leto je predstavljalo bolj ideal pravičnosti in socialne enakosti, na podlagi katerega so preroki kritično presojali tako voditelje kot ljudstvo ter budili upanje. Dokončna osvoboditev in resnično jubilejno leto je vedno bolj postajala vsebina mesijanskih obljub in pričakovanj dokončnega Božjega posega v mesijanskem času (de Vaux 2022, 171).

Določbe o svetem oziroma jubilejnem letu so bile na praktični ravni vsakdanjega prizadevanja za preživetje morda res neučinkovite, a so v Novi zavezi na globljem nivoju dobile svojo izpolnitev v Jezusu Kristusu. Evangelist Luka na začetku Jezusovega javnega delovanja opisuje pomenljiv dogodek v shodnici v domačem Nazaretu (4.16-30). Jezusov govor v shodnici Luka predstavi kot prvi uradni javni nastop, kjer Jezus predstavi program svojega poslanstva. Sklicuje se na Iz 61,1-2; 58,6 in razloži svoje poslanstvo kot izpolnitev mesijanskega milostnega časa (gr. *kairós*). **Z Gospodovim Duhom je maziljen, da oznani »leto, ki je ljubo Gospodu«,** to je jubilejno leto, ki ga je Postava določala na vsakih petdeset let.

Z njegovim nastopom se mesijanske obljube uresničujejo na globlji odrešenjski način. V njem je Bog sam podaril jetnikom svobodo, slepim prostost in grešnikom oproščenje (prim. 4.33 3 Mz 25), ki se uresničuje, ko je človek pripravljen ta dar sprejeti.

Osvoboditev ni več ujeta v krog dolgov in suženjstva, temveč je predstavljena kot dar odrešenja in novega življenja, ki je sad življenjske daritve Božjega Sina.

ROMARJI UPANJA – SKUPAJ NA POTI

Papež Frančišek si želi, da bi praznovanje svetega leta pripomoglo k ponovnemu oblikovanju ozračja upanja in zaupanja, ki naj prerodi tako družbo kot Cerkev. »Vse to pa bo mogoče, če bomo sposobni **obnoviti občutek za univerzalno bratstvo**, če ne bomo zatisnili oči pred dramo razširjene revščine, ki milijonom moških, žensk, mladih in otrok preprečuje živeti na način, vreden človeka.«

Geslo jubilejnega leta, ki ga je Frančišek predstavil v posebnem pismu z naslovom [Upanje ne osramoti](#) (CD NS 41, *Družina* 2024), je **»Romarji upanja«**. Romanje izraža temeljno prvino vsakega jubilejnega dogodka. Peš romanje močno spodbuja ponovno odkritje vrednote tišine, napora, bistvenosti. Kristjani smo ljudje na poti skupaj z Vstalim – proti nebeškemu Jeruzalemu. Podati se na pot je značilno za tistega, ki gre iskat smisel življenja. »Tudi kadar romar še ne vidi cilja, išče smisel v vsakem koraku svoje poti in

intuitivno čuti, kam je treba,« so prepričani bratje taizejske skupnosti, ki so konec lanskega leta tudi v Ljubljani vabili mlade stopiti skupaj na pot upanja. Jezus sam se je predstavil kot »pot, resnica in življenje« (Jn 14,6). »Potovati z njim pomeni povezati te tri resničnosti. **Pot, ki ji sledimo, je Jezusova oseba, temu, kar pravi, lahko zaupamo, vodi pa nas v polnost, kakršne si nismo nikoli predstavljali.**

Jezus ni iz svojega potovanja nikogar izključil. Ukoreninjen v občestvu z Bogom je svoje življenje delil z vsakomer, ki je prišel k njemu, s pravičnimi in krivičnimi. Božjo navzočnost je prepoznal v tistih, ki so bili na robu družbe, v grešnikih in izobčencih, celo v tistih, ki niso bili iz njegovega ljudstva. Jezus je dajal, kar je imel, in od tistih, ki jih je srečal, je tudi prejemal. Za njegovo življenje so pomenili izziv, velikokrat so ga tudi bogatili. Ali nas Jezus, ki je blag in v srcu ponižen, ne vabi na isto pot? Ali smo pripravljeni poiskati velikodušnost ponižnosti ter sprejeti, kar nam na tej poti lahko dajo drugi? Življenje Cerkev in družbe je potovanje skupaj. Kljub temu vsak človek potrebuje prosto, da lahko izrazi lastno ustvarjalnost in zamisli. Te pa so dane zato, da bi jih delili, da bi gradili skupno življenje v Cerkvah in v človeški družini« (Pismo 2024).

Tudi na poti sinodalne prenove Cerkev, ki smo jo pred tremi leti začeli hoditi v vsej Cerkvah, je v ospredju zavest, da je Kristus tisti, ki kliče in pošilja, da gremo naprej kot sopotniki, skupaj z njim in s tistimi, ki živijo na obrobju naših družb. Na tej poti, v dialogu, ki prinaša spravo, se želimo spomniti, da potrebujemo drug drugega, da bi lahko več prispevali k miru v človeški družini.

Sveto leto bo lahko končno pomembna priložnost, da damo konkretnost sinodalni obliki Cerkev, ki jo krščanska skupnost danes čuti kot vedno bolj potreben izraz za boljše odgovarjanje na nujnost evangelizacije: vsi krščani, vsak s svojo karizmo in službo, so soodgovorni za to, da bodo mnogovrstna znamenja upanja pričala o ljubezni Boga do sveta in človeka (*Upanje 17*).

Eno takih znamenj upanja, ki jih je prebudila sinodalna prenova, je poslušanje kot dejanje ljubezni, ki je v jedru vsakega zaupnega odnosa. Brez poslušanja lahko le malokaj zraste ali se razvije. Brez tega ne more delovati noben odnos. Ko s srcem in brez misli nase prisluhnemo drugemu, mu damo prostor, da je. Omogočimo mu, da izrazi, kar mora izraziti, včasih celo tisto, česar ni mogoče povedati z besedami (*Pismo 2024*).

Frančišek v pismu predstavi vrsto izzivov v sodobni družbi, ki so neke vrste znamenja časa, kamor smo kristjani poklicani, da prinašamo upanje. Opozori na **akutno odsotnost miru**. Svet se že nahaja v tretji svetovni vojni, ki se odvija po kosih. »Človeštvo, ki je pozabilo drame preteklosti, je podvrženo novi in težki preizkušnji, v kateri brutalnost nasilja zatira veliko prebivalcev. Sveto leto naj nas spomni, da bodo tiste, ki delajo za mir, imenovali Božji sinovi (Mt 5,9)« (*Upanje 8*). Zahodni družbi grozi nevarnost zaradi izgube želje po posredovanju življenja in zapiranje v individualizem, ki »razjeda upanje, povzroča pa žalost, ki se ugnezdi v srcu in nas dela jedke in nestrpne«. (*Upanje 9*).

Ko zaradi divjega ritma življenja, strahov pred prihodnostjo, pomanjkanja zagotovljenih delovnih in ustrezne socialne varnosti ter porasta različnih individualističnih ideologij izgubljamo čas drug za drugega in za Boga, nas papež spodbuja, da bi bili v svetem letu ustvarjalni iskalci in ustvarjalci priložnosti za praznovanje življenja. Ljubezen je namreč vedno rodovitna. Ta bo v svetem letu lahko odprla pot do malih in bolnih, do ogroženih in odrinjenih, do starih in mladih, ki se čutijo zapuščene in so izgubili smisel. Krščanske skupnosti morajo biti vedno pripravljene braniti pravice najšibkejših.

Svetoletnega programa pa človek ne more uresničiti zgolj z lastnimi močmi. Vera, upanje in ljubezen, ta triptih »Božjih kreposti«, ki izražajo bistvo krščanskega življenja (prim. 1 Kor 13,13; 1 Ts 1,3), so namreč zastonjski Božji dar.

Apostol Pavel v **Pismu Rimljanom, ki je teološka hrbtnica svetega leta**, oznanja, da je Božja ljubezen izlita v naša srca po Svetem Duhu, ki nam je bil dan (5,5). Zato »upanje ne osramoti« ali *Spes non*

confundit, kakor je papež zapisal v naslov bula o svetem letu. Božja beseda nam pomaga najti razloge zanj. »Bog je namreč svet tako vzljubil, da je dal svojega edinorojenega Sina, da bi se nihče, kdor vanj veruje, ne pogubil, ampak bi imel večno življenje«, oznanja apostol Janez (3,16). Iz te Božje ljubezni raste tudi človeška in zato lahko apostol Pavel spodbuja: »Drug drugega ljubite z bratovsko ljubeznijo. Tekmujte v medsebojnem spoštovanju. Ne popuščajte v vnemi, temveč bodite goreči v duhu, služite Gospodu. Veselite se v upanju, potrpite v stiski, vztrajajte v molitvi, bodite soudeleženi v potrebah svetih, gojite gostoljubje« (Rim 12,10-13).

Naj bo tudi za vse nas sveto leto dar upanja, ki nam ga podarja sam Bog. On ostaja zvest svojim obljubam. To je zagotovilo, da se bomo lahko veselili in praznovali sadove novega življenja, ki jih izkušamo, ko se v osvobojeni ljubezni odpiramo njegovemu Duhu in drug drugemu.

škof Maksimilijan

Viri:

Frančišek. [Upanje ne osramoti](#). Bula o napovedi rednega sveta leta 2025. CD NS 41. Ljubljana: Družina, 2024.

Taizé Ljubljana. Domača spletna stran. [Skupaj na poti. Pismo 2024](#).

Vaux, Roland de. [Stari Izrael: življenje in družbena ureditev](#). Ljubljana: Družina, 2022.

Papež Frančišek je napisal molitev v pripravi in obhajanju jubilejnega leta 2025. Vabljeni, da molitev "vzamemo za svojo" ter jo vključimo v molitveno življenje v osebni, družinski, župnijski in občestveni življenju.

Nebeški Oče, vera, ki si nam jo dal v tvojem Sinu Jezusu Kristusu, našem bratu, in plamen ljubezni, ki ga je Sveti Duh izlil v naša srca, naj v nas prebujata blagoslovljeno upanje v prihod tvojega kraljestva.

Naj nas tvoja milost preobrazi, da bomo marljivo gojili seme evangelija, ki bo prekvasilo človeštvo in ves svet, ko zaupno pričakujemo novo nebo in novo zemljo, v katerem bodo premagane sile zla in se bo za vselej razodela tvoja slava.

Naj milost jubileja v nas, romarjih upanja, oživlja hrepenenje po nebeških dobrinah in na ves svet izliva veselje in mir našega Odrešenika.

Tebi, blagoslovljeni in večni Bog, bodi hvala in slava na veke vekov.

Amen.